

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

شهریور سال تحصیلی ۹۴-۹۳
رشته‌های تفسیر، فلسفه، کلام، تاریخ، اخلاق، امامت، مهدویت و ادبیات عرب ورودی مهر ۹۳

مهر مدرسه

کد امتحان:	۳۹۳۳/۰۶
تاریخ:	۱۳۹۴/۰۶/۰۴
نوبت:	فقه ۲
کتاب:	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی
مورد:	جلد سوم: قضا (ص ۵۰-۹۱)، شهادات (ص ۸۶-۱۵۱) و اقرار (ص ۱۱۳-۱۰۷)

رویف:			
مدرس علمیه:	نام و نام خانوادگی:	نمره به عدد	نمره به حرف
نام پدر:	کد ملی:	مدرسه:	شماره یا نام صنعت اول
مدرسه:	شماره یا نام صنعت دوم	نمره به عدد	نمره به حرف

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... کد ملی: ..... مدرس علمیه: ..... شهرستان: ..... استان: .....

۱- دلیل مصنف بر اثبات نفوذ حکم «قاضی تراضی» چیست؟ ص ۱۶

- الف. حدیث «فلیرضوا به حکماً فإنی قد جعلته علیکم حاکماً». ☐
- ب. آیهی شریفه «و إذا حکمتم بین الناس أن تحکموا بالعدل» ☒
- ج. حدیث «فاجعلوه بینکم فإنی قد جعلته قاضیاً فتحاکموا إلیه». ☐
- د. آیهی شریفه «أنا أنزلنا إلیک الکتاب بالحق لتحکم بین الناس» ☐

۲- آیا «به مجرد امتناع مدعی علیه از قسم خوردن و از ردّ قسم به مدعی» قاضی حکم می‌کند؟ چرا؟ ص ۲۵

- الف. خیر، چون دعوا اثر شرعی ندارد. ☐
- ب. بله، تا مبدا حق مدعی ضایع شود. ☐
- ج. خیر، زیرا اصل عدم نفوذ قضاء است. ☒
- د. بله، زیرا قضاوت برای رفع نزاع است. ☐

۳- در چه موردی «حق قسم خوردن» برای منکر ثابت نمی‌شود؟ ص ۴۰

- الف. قتل ☐
- ب. دیون ☐
- ج. وصیت ☐
- د. حدود ☒

۴- در کدام مورد با «شهادات دو زن و قسم مدعی» تمام دعوی ثابت می‌شود؟ ص ۶۳ و ۶۷

- الف. دعوی الدین علی المیت. ☐
- ب. دعوی العین علی الحی. ☒
- ج. النکاح و الذیة و الدین. ☐
- د. الوصیة لشخص بمال. ☐

۵- به نظر مصنف روایت «قال له رجل: إذا رأیت شیئاً فی یدِ رجلٍ یجوز لی أن أشهد أنه له؟ قال (ع): نعم.» بر جواز چه شهادتی دلالت دارد؟ ص ۷۶

- الف. شهادت بر ملکیت ظاهری ☒
- ب. شهادت بر ملکیت اجمالی ☐
- ج. شهادت بر ملکیت واقعیة ☐
- د. شهادت بر ملکیت مطلقه ☐

۶- اقرار نسبت به کدام قسم از آثار حجت است؟ ص ۱۱۱

- الف. آنچه به ضرر یا نفع مقرر است. ☐
- ب. آنچه ضرر زیادی به مقرر نرزد. ☐
- ج. آثاری که به ضرر مقرر باشد. ☒
- د. تمام آثار و لوازم بین اقرار. ☐

۷- دو فرق بین «حکم قاضی و فتوا» را بنویسید. ص ۱۲ - ۱/۵ نمره

جواب: ۱. فتوی: بیان احکام کلی است ولی حکم تطبیق آن احکام کلی بر وقایع خاص است. ۲. فتوی فقط در حق مقلدین مفتی حجت است ولی حکم قاضی در حق همه نافذ است. ۳. تطبیق فتوا (احکام کلی) بر مصادیق وظیفه مقلد است نه مجتهد ولی در قضا، تطبیق مربوط به قاضی است. (دو مورد هر کدام ۰/۷۵ نمره لازم است.)

۸- برای اثبات اعتبار «بلوغ قاضی» به مفهوم لقب در روایت امام صادق (ع) تمسک شده که فرمود: «انظروا الی رجل منکم یعلم شیناً من قضا یا نا فاحلوه سنکم فانی قد جعلته قاضیاً» نحوه استدلال و اشکال بر آن و پاسخ مصنف به اشکال را بنویسید. ص ۱۹-۲۰ نمره ۲/۴/۷

جواب:

استدلال: «رجل» لقب است و مفهوم آن این است که قاضی باید مرد باشد و غیر مرد حق قضاوت ندارد چون به صبی، «رجل» اطلاق نمی‌شود. (۰/۷۵ نمره) اشکال: اشکال این است که لقب مفهوم ندارد کما اینکه در علم اصول ثابت شده است. (۰/۵ نمره)

پاسخ مصنف: اگر متکلم در مقام تحدید باشد، لقب مفهوم دارد. در اینجا نیز چون امام (ع) در مقام بیان موارد جواز و عدم جواز قضاوت است، ذکر «رجل» مفهوم دارد و می‌رساند غیر رجل (یعنی صبی) حق قضاوت ندارد. (۰/۷۵ نمره)

۹- دو دلیل برای اعتبار «جزم در دعوی» برای سماع دعوی، بنویسید. ص ۲۹-۳۰ نمره ۲

جواب: ۱. بدون جزم عنوان مدعی صدق نمی‌کند تا احکام مدعی ثابت شود. ۲. سماع دعوی بدون جزم، به ضرر مدعی علیه است. ۳. در صورت پذیرش دعوی بدون جزم، حلف مدعی در صورت ردّ یمین ممکن نیست چون جزم به ادعایش ندارد. ۴. در صورت عدم جزم، اصل عدم ثبوت حق و براءت ذمه‌ی مدعی علیه مانع پذیرش دعواست. (دو مورد هر کدام ۱ نمره لازم است.)

۱۰- دلیل جواز اجبار و عدم جریان قاعده‌ی سلطنت در مسأله «قسمة الشركاء صحیحة و یجبر الممتنع علیها... لا لقاعدة السلطنة» را بنویسید. ص ۳۷ و ۳۸-۳۹ نمره ۲

جواب: دلیل جواز اجبار: سیره‌ی عقلاء که مورد تایید شارع است، دالّ بر جواز اجبار است. (۱ نمره) دلیل عدم جریان قاعده‌ی سلطنت: زیرا جریان این قاعده نسبت به یک شریک، با جریان آن نسبت به شریک دیگر تعارض دارد یعنی سلطنت هر کدام با سلطنت دیگری معارض است. (۱ نمره)

۱۱- اگر دو نفر ادعای ملکیت خانه‌ای را بکنند که یکی از آن‌ها در آن خانه زندگی می‌کند و هر دو بینه داشته باشند، مقتضای قاعده برای رفع نزاع چیست؟ چرا؟ ص ۴۹ و ۵۰-۱/۵ نمره ۱/۵

جواب: قول شخصی که در خانه زندگی می‌کند مقدم می‌شود و خانه به او داده می‌شود. (۰/۵ نمره) زیرا بینه‌ی آن‌ها با هم تعارض و تساقط می‌کند و شخصی که در خانه زندگی می‌کند، به خاطر ید داشتن بر خانه قولش مقدم می‌شود. (۱ نمره) (رساندن مفهوم کافی است.)

۱۲- چهار شرط از «شرایط قبول شهادت شاهد» را بنویسید. ص ۵۳ و ۵۴-۲ نمره ۲

جواب: ۱. بلوغ. ۲. عقل. ۳. عدالت. ۴. اسلام. ۵. ایمان. ۶. طهارت مولد (حلال‌زادگی). ۷. شهادت موجب جلب نفع نشود. ۸. شهادت موجب دفع ضرر نشود. ۹. شاهد دشمنی دنیوی با مشهود علیه نداشته باشد. ۱۰. کسی نباشد که شغلش گدائی است (سائل بکفه نباشد). (۴ مورد کافی است.)

۱۳- دو مورد از موارد «وجوب اداء شهادت» را بنویسید. ص ۷۵-۱ نمره ۱

جواب: ۱. اگر دعوت به تحمّل شده است، باید بعد از تحمّل، اداء هم بکند. (۰/۵ نمره) ۲. اگر یکی از طرفین ظالم است. (۰/۵ نمره)

۱۴- اگر زنی ادعا کند شوهر ندارد و کسی هم مدعی زوجیتش نباشد، آیا قول او بدون بینه و یمین پذیرفته می‌شود؟ چرا؟ ص ۸۵-۲ نمره ۲

جواب:

بله (۰/۵ نمره) بینه لازم ندارد، زیرا اصل عدم زوجیت است. پس بینه نمی‌خواهد (۰/۷۵ نمره) و چون نزاعی در کار نیست و کسی هم مدعی زوجیت او نیست، قسم نیز لازم ندارد. چون قسم برای ردّ دعوی مدعی است. (۰/۷۵ نمره) (رساندن مفهوم کافی است)

* سوالات زیر مختصّ طلاب غیر حضوری می‌باشد:

۱۵- اگر اقرار با اخباری ظنی یا با دلالت التزامی باشد، آیا نافذ است؟ چرا؟ ص ۱۱۲-۱/۵ نمره ۱/۵

جواب: اگر با اخبار ظنی باشد، نافذ نیست (۰/۲۵ نمره) زیرا دلیل حجّیت اقرار یعنی سیره شامل آن نمی‌شود [یا اینکه در صورت شک در شمول دلیل حجّیت نمی‌توان حکم به حجّیت نمود]. (۰/۵ نمره) و اگر با دلالت التزامی باشد، نافذ است، (۰/۲۵ نمره) زیرا دلیل حجّیت یعنی سیره شامل آن می‌شود. (۰/۵ نمره)

۱۶- بنابر استکشاف نصب قاضی از دلیل حفظ نظام، چگونه می‌توان بر لزوم اعلمیت قاضی استدلال نمود؟ ص ۲۳-۱/۵ نمره ۱/۵

جواب:

اصل این است که قضاوت هیچ‌کس در حقّ دیگری نافذ نباشد ولی برای حفظ نظام باید عده‌ای به عنوان قاضی نصب شوند تا به نزاعات خاتمه دهند و قضاوتشان در حقّ دیگران نافذ باشد و قدر متیقّن از این افراد مجتهدی است که اعلم باشد و قضاوت او نافذ است. (رساندن مفهوم کافی است.)

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

نیمسال دوم تحصیلی ۹۴-۹۳

رشته‌های تفسیر، فقه، تاریخ، کلام، احکام، مذهب، اخلاق و ادبیات عرب ورودی مهر ۹۳

مهر مدرسه

کدام شهر: ۳۹۳۲/۱۱

تاریخ: ۱۳۹۴/۰۳/۱۲

موضوع: فقه ۲

کتاب: دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی

موضوع: جلد سوم: قضا، شهادت و اقرار

ردیف:	نامت‌کراری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۷	مکت‌پاک‌نوی: ۸۰ دقیقه
نمره‌مندی:	نامت‌کراری: ۱۰ صبح	نمره: ۲۰	مکت‌پاک‌نوی: ۹۰ دقیقه
شماره پانام صبح اول	نمره به عدد	نمره به حرف	
شماره پانام صبح دوم	نمره به عدد	نمره به حرف	

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... کد ملی: ..... مدرسه علمیه: ..... شهرستان: ..... استان: .....

۱- حکم قضاوت کردن چیست؟

الف. وجوب کفایی

ب. وجوب عینی

ج. استحباب

د. اباحه

۲- حجیت «بینه» و «یمین» در چیست؟

الف. اثبات دعوی، اثبات دعوی

ب. اسقاط دعوی، اسقاط دعوی

ج. اسقاط دعوی، اثبات دعوی

د. اثبات دعوی، اسقاط دعوی

۳- نظر صریح مصنف در تعریف مدعی را تعیین نمایید.

الف. کل من یدعی شیئا و یری العقلا کونه ملزما بالاثبات

ب. من خالف قوله الحجة

ج. من خالف قوله الظاهر

د. هو من اذا ترک ترک

۴- ادعای طلب داشتن از میت با چه چیزی ثابت می‌شود؟

الف. بینه

ب. قسم مدعی

ج. بینه و قسم مدعی

د. شهادت چهار عادل

۵- روایت «کان لا یجیز شهادة علی شهادة فی حد» بر چه امری دلالت دارد؟

الف. عدم جواز الشهادة علی الشهادة فی حقوق الله المشتركة فقط

ب. عدم جواز الشهادة علی الشهادة فی حقوق الله الخاصة فقط

ج. عدم جواز الشهادة علی الشهادة فی حقوق الله مطلقا

د. عدم جواز الشهادة علی الشهادة فی حقوق الناس

۶- به نظر مصنف مستند حجیت اقرار چیست؟

الف. سیره عقلائی

ب. شهرت

ج. عرف

د. روایت

۷- قاضی منصوب و قاضی تراضی را تعریف کرده و کیفیت دلالت آیه «ان الله یامرکم ان تودوا الامانات الی اهلها و اذا حکمتم بین الناس

ان تحکموا بالعدل» بر قاضی تراضی را بنویسید.

۸- با توجه به عبارت «اما لزوم تشخیص الحاکم المدعی و تمییزه عن المدعی علیه» حکم مسأله را همراه با دلیل بیان کنید.

۲

۹- مستندات را که بر اعتبار علم قاضی در حل خصومت دلالت دارد، بیان کنید. (دو دلیل)

۲

۱۰- مسأله «جواز اخذ الشخص ماله اذا كان في يد غيره بدون استئذانه مادام لا يستلزم ذلك تصرفا في ملكه» را توضیح داده و دلیل آن را بنویسید.

۲

۱۱- دو راه حل تعارض بین روایت «سألت ابا عبد الله عن شهادة الصبي فقال: لا، الا في القتل يوخذ باول كلامه و لا يوخذ بالثاني» با روایت «شهادة الصبيان جائزة بينهم ما لم يتفرقوا او يرجعوا الى اهلهم» را بنویسید.

۲

۱۲- دو دلیل بر حسی بودن علم در باب شهادت را بنویسید.

۲

۱۳- دلیل عدم اعتماد مصنف به شهرت عملی، در استناد به حدیث مشهور نبوی «اقرار العقلاء على انفسهم جائز» برای حجیت اقرار، چیست؟

۲

* سؤالات زیر مختصّ طلاب غیر حضوری می‌باشد:

۱۴- در روایت «ان رسول الله اجاز شهادة النساء مع يمين الطالب في الدين يحلف بالله ان حقه لحق» مراد از شهادت زنان، چند زن می‌باشد؟ دلیل آن را به تفصیل بیان کنید.

۲

۱۵- در چه صورتی قول زن در مورد عده، پذیرفته نمی‌شود؟ چرا؟

۱

«سامانه پیام کوتاه ۰۵۰۰۱۷۱۷۲۱۴۴۲۱ اداره سنجهش معاونت آموزش آماده دریافت پیشنهادات و انتقادات پیرامون سؤالات امتحانی می‌باشد.»

«در صورت ارسال پیام کوتاه، ذکر کد امتحان و شماره سؤال به صورت دقیق جهت امکان بررسی و جوابگویی ضروری می‌باشد.»

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

شهریور سال تحصیلی ۹۴-۹۳

رشته‌های تفسیر، فلسفه، کلام، تاریخ، اخلاق، امامت، مهدویت و ادبیات عرب ورودی مهر ۹۳

مهر مدرسه

ردیف:		
مستبرک‌گرای: ۱۰ صبح	نمره: ۱۷	مستبرک‌گرای: ۸۰ دقیقه
مستبرک‌گرای: ۱۰ صبح	نمره: ۲۰	مستبرک‌گرای: ۹۰ دقیقه
شماره یا نام مصنف اول	نمره به عدد	نمره به حروف
شماره یا نام مصنف دوم	نمره به عدد	نمره به حروف

کدامین:	۳۹۳۳/۰۶
تاریخ:	۱۳۹۴/۰۶/۰۴
زمان:	۲
کتاب:	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی
موضوع:	جلد سوم: قضا، شهادات و اقرار

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... که طبعی: ..... مدرسه علمیه: ..... شهرت: ..... استان: .....

۱- دلیل مصنف بر اثبات نفوذ حکم «قاضی تراضی» چیست؟

- الف. حدیث «فلیرضوا به حکماً فإنی قد جعلته علیکم حاکماً» ☐
- ب. آیهی شریفه «و إذا حکمتم بین الناس أن تحکموا بالعدل» ☐
- ج. حدیث «فاجعلوه بینکم فإنی قد جعلته قاضیاً فتحاکموا إلیه» ☐
- د. آیهی شریفه «إنا أنزلنا إلیک الکتاب بالحق لتحکم بین الناس» ☐

۲- آیا «به مجرّد امتناع مدعی علیه از قسم خوردن و از ردّ قسم به مدعی» قاضی حکم می‌کند؟ چرا؟

- الف. خیر، چون دعوا اثر شرعی ندارد. ☐
- ب. بله، تا مبدا حقّ مدعی ضایع شود. ☐
- ج. خیر، زیرا اصل عدم نفوذ قضاء است. ☐
- د. بله، زیرا قضاوت برای رفع نزاع است. ☐

۳- در چه موردی «حقّ قسم خوردن» برای منکر ثابت نمی‌شود؟

- الف. قتل ☐
- ب. دیون ☐
- ج. وصیت ☐
- د. حدود ☐

۴- در کدام مورد با «شهادات دو زن و قسم مدعی» تمام دعوی ثابت می‌شود؟

- الف. دعوی الدین علی المیت. ☐
- ب. دعوی العین علی الحی. ☐
- ج. النکاح و الذیة و الدین. ☐
- د. الوصیة لشخص بمال. ☐

۵- به نظر مصنف روایت «قال له رجل: إذا رأیت شیئاً فی یدئ رجل یجوز لی أن أشهد أنه له؟ قال (ع): نعم» بر جواز چه شهادتی دلالت دارد؟

- الف. شهادت بر ملکیت ظاهری ☐
- ب. شهادت بر ملکیت اجمالی ☐
- ج. شهادت بر ملکیت واقعیّه ☐
- د. شهادت بر ملکیت مطلقه ☐

۶- اقرار نسبت به کدام قسم از آثار حجت است؟

- الف. آنچه به ضرر یا نفع مقرّ است. ☐
- ب. آنچه ضرر زیادی به مقرّ نرزد. ☐
- ج. آثاری که به ضرر مقرّ باشد. ☐
- د. تمام آثار و لوازم بین اقرار. ☐

۷- دو فرق بین «حکم قاضی و فتوا» را بنویسید.

۰/۵

۰/۵

۰/۵

۰/۵

۰/۵

۰/۵

۱/۵

۸- برای اثبات اعتبار «بلوغ قاضی» به مفهوم لقب در روایت امام صادق (ع) تمسک شده که فرمود: «انظروا الی رجل منکم یعلم شیئاً من قضایانا فاجعلوه بینکم فانی قد جعلته قاضیاً» نحوه استدلال و اشکال بر آن و پاسخ مصنف به اشکال را بنویسید.

۲

۹- دو دلیل برای اعتبار «جزم در دعوی» برای سماع دعوی، بنویسید.

۲

۱۰- دلیل جواز اجبار و عدم جریان قاعده‌ی سلطنت در مسأله «قسمة الشراء صحیحة و یجبر الممتنع علیها... لا لقاعدة السلطنة» را بنویسید.

۲

۱۱- اگر دو نفر ادعای ملکیت خانه‌ای را بکنند که یکی از آن‌ها در آن خانه زندگی می‌کند و هر دو بینه داشته باشند، مقتضای قاعده برای رفع نزاع چیست؟ چرا؟

۱/۵

۱۲- چهار شرط از «شرایط قبول شهادت شاهد» را بنویسید.

۲

۱۳- دو مورد از موارد «وجوب اداء شهادت» را بنویسید.

۱

۱۴- اگر زنی ادعا کند شوهر ندارد و کسی هم مدعی زوجیتش نباشد، آیا قول او بدون بینه و یمین پذیرفته می‌شود؟ چرا؟

۲

* سؤالات زیر مختصّ طلاب غیر حضوری می‌باشد:

۱۵- اگر اقرار با إخباری ظنی یا با دلالت التزامی باشد، آیا نافذ است؟ چرا؟

۱/۵

۱۶- بنابر استکشاف نصب قاضی از دلیل حفظ نظام، چگونه می‌توان بر لزوم اعلمیت قاضی استدلال نمود؟

۱/۵

«سامانه پیام کوتاه ۰۵۰۰۱۷۱۷۲۱۴۴۲۱ اداره سنجش معاونت آموزش آماده دریافت پیشنهادات و انتقادات پیرامون سؤالات امتحانی می‌باشد.»

«در صورت ارسال پیام کوتاه، ذکر کد امتحان و شماره سؤال به صورت دقیق جهت امکان بررسی و جوابگویی ضروری می‌باشد.»